

ШУМАДИНКА,

Л И С Т Ъ 3 А

КНЪЖЖЕВНОСТЪ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издатель Любомиръ П. Нешидовичъ.

ТЕЧ. VI.

Овај листъ излази Вторникомъ, Четвртомъ и Суботомъ на по табака. Цена му е за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за едан-путъ а 5 кр. ср. за трипутъ.

№ 37.

О Црној Гори.

Знамо да ће се збогъ Црне Горе држати формална конференция (бр. 35.). Томе су поводъ рани, па садъ пооштрени покушаи княза Данила. У седници парискогъ конгреса одъ 12. Марта изясни се турски пуномоћникъ како порта и данъ данашњи сматра Црну Гору за саставну часть отоманскогъ царства. Други пуномоћници нитъ реку да есте нитъ да ние тако. Князь Данило небуде тимъ задоволянъ, већ на неколико неделя после заключеногъ мира оправи европскимъ великимъ силама меморандумъ, у коме међу осталимъ представи како е нужно додати Црној Гори какво пристаниште, ербо она неможе безъ трговине напредовати, нити изнутра развити се, нити сходно устроити се, нити и достойно относити се къ суседнимъ државама. Далъ представи како е право да се еданъ део турске землѣ дода Црној Гори тимъ пре, што се и одъ руске бесарабске землѣ додае еданъ део Турской, а Русия е манъ опасна Турской, него ова Црној Гори. Най-после захтева се у меморандуму да се Црна Гора, колико е годъ у ствари већ за себе, опетъ и дипломатски призна за независну, и да њој се размакну границе према Ерцеговини и Арнаутској, и да њој се границе точно назначе и према турској, као што су назначене према аустријској землѣ, и на последку да се Црној Гори дода и пристаништска варошь Баръ. Тако гласи меморандумъ. Како е пакъ онъ примљенъ кодъ осталихъ сила, изванъ Француске, јошъ се незна. Но што се Француске тиче, све вѣсти слажу се у томе, да се она яко заузима за ту стваръ црногорску, и да одъ њѣ и произлази то, да се држи конференция, која ће формално решити стваръ.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Стваръ влашка и молдавска — пише „Преса“ — стои већ на тој точки, да обрати на себе скоро искључителанъ позоръ. Већ су се и последня одѣлена аустријске войске повукла; чланови комисије, одређене парискимъ конгресомъ да преустрои княжества, већ су у Букурешту; а и избори привремени дивана већ су султанскимъ ферманомъ расказани. Порта се бои садъ већма него икадъ пре, да Русия и Француска, на чиој е стра-

ни садъ и Енглеска, непродру съ тимъ, да се княжества саедине подъ едну владу.

Руско правителство уговорило е, као што явля „Преса“, съ Американцемъ еднимъ, да извади изъ сева-стопольскогъ пристаништа колико годъ више може лађа, што су подавлѣне за време последнѣгъ рата. Има ихъ 107. Америкацаъ тай нада се извадити найманъ 40 лађа, а остале ће разлупати барутомъ, кои ће му дати руско правителство. Ту операцию свршиће онъ некакимъ новимъ справама, кое е самъ измислио. Сасвимъ пакъ нада се бити готовъ крозъ 2 године, ерѣ едно е вода у пристаништу увекъ тия, а друго е и плитка, и гди е найдубля, има текъ 60 стопа. Колико лађа извуче читаве, добиће за награду по полакъ вредности одъ сваке.

Изъ Лондона пишу 19. ов. м. да се лордъ Палмерстонъ на части едной, која е у Тивертону давана њму за честь кадъ е наново изабранъ, изяснио у беседи едной међу осталимъ овако: „Има ихъ, кои мисле да различите партае у Енглеској тако зло живе една съ другомъ, да вуку свака на своју страну и онда, кадъ Енглеска има ратъ съ другомъ коіомъ државомъ. Ние тако. За примеръ наводимъ само последњи ратъ съ Русиомъ. Све партае радиле су заедно, да се съ томъ државомъ заключи достојанъ миръ. . . . Као министеръ спољашњи дѣла имао самъ, срећомъ или и несрећомъ, посла са многимъ тешкимъ питањима. Називали су ме неки европскимъ жарачемъ, а неки и несрећомъ европскомъ. Пребацивало ми се да свуда дижемъ буне и нарушавамъ Европи миръ. Я пакъ, заедно съ правителствомъ, кога самъ био органъ, нисамъ ништа друго радио, него самъ народе, кои су желили поправити свое установе, колико се пристойније могло подстрекавао да заведу парламентарно правителство, као што е у Енглеској, гди се збогъ тога и уживаю толики благослови. И Белгија е отуда постала независна и срећна држава. У Шпаньолској пакъ нису могла та начела продрети да се изврше, али се тамо ипакъ има неки парламентъ; а гди слободе има у форми, тамо ће е раније или доцније бити и у ствари. Тако и Португалска има данасъ већ у већој мери практичне користи одъ парламентарногъ устројња. Све то пакъ помогла е Енглеска урадити и безъ рата, а зато опетъ говоре неки о некаквоме жарачу и несрећи европ-

својој распра са Хиномъ тиче се многоважнѣише начела, него што многи мисле. Ратъ е за сада још само местанъ, па цару хинескоме стои на вољи збацити свога дотичногъ намесника, премда ће онъ то тешко учинити пре него што нашъ изванредни посланикъ стигне у Хину. Царъ хинески међутимъ стои и одъ буне у собственој земљи одвећ опасно тако, да ние лако напредъ погодити на што ће се онъ решити. Но опетъ се надамъ да ће нашъ изванредни посланикъ, — подпомогнутъ знатномъ войскомъ и флотомъ, која ће бити још еданпутъ онолика, колику смо били оправили кадъ смо први путъ имали ратъ съ Хинезима, — постићи желѣне цѣли. . . . Страни народи сматраће нашу политику за достојну, ерѣ достојна е свака политика, која чува права своје државе и зна кадъ ће умешати се. Министри дакле, кои се држе такве политике, не само нису налетљиви на ратъ, него су још чувари мира. Више пута намъ е пребацивано зашто се неугледамо на Американце, а овамо видимо садъ да се Американци још на насъ угледају, одупревши се Хинезима флотомъ својомъ одма, чимъ су ови опалили на американску убойну лађу едну. Флота е та одма бомбардирала безъ престанка, те тако за 24 сата принудила Хинезе да даду Американцима удовлѣтвorenja. Наши чиновници напротивъ радили су текъ коракъ по коракъ, и увекъ су остављали Хинезима времена да се сами одъ себе на болъ окрену, па ипакъ ништа.“

Вѣсти изъ Америке одъ 7. ов. м. явљаю да су саединѣне сѣверно-американске државе заключиле съ Мексиканскомъ уговоръ, по коме за неку сум, новаца добиваю две државе, Сонору и Циналоу, које владаю калифорнискимъ заливомъ. Тимъ ће се дакле земля саединѣни држава знатно размаћи, и допираће до рачиегъ обртногъ круга.

Везувъ.

(наставакъ)

Кадшто су женске, особито при путованю, одважнѣише него и люди, и небже ни одъ очевидне опасности. Такавъ примеръ наћи ће читатељ и у овоме случаю, о коме приповедамъ. Младу ону Енглескињу, девојку, ние нико могао одвратити да неиде самномъ у кратеръ, па зато отацъ нѣнъ покуша ако може мене наговорити да неидемъ, како да онда и она мора остати. Но кадъ я ипакъ поћемъ далъ съ моимъ воћомъ, а отацъ и родбина нѣна почну е опетъ световати да остане. Сестре нѣне стану плакати и клечећи молити е; те још и я се вратимъ и замолимъ е да одустане одъ намере. А да е на то пре склонимъ, представимъ јој како е садъ много страшнѣе у кратеру него пре што е било. Ништа непомогне. Она одговори да е све и сама промислила, па е опетъ тврдо разумна ићи. Я онда кажемъ да самъ се предомислио, па нећу ни самъ ићи; но и то узалудъ Она ми пребаца да самъ човекъ, кои само говоримъ о опасностима, а немамъ срца и изложити имъ се. „Идемъ сама“ — дода она. Найпосле, кадъ видимъ да е узалудъ савъ говоръ, утѣшимъ отца и родбину нѣну, да ћу баръ пазити на ню и чувати е. Наступи трогателно позорѣ. Она лежаше у наручјама отчинимъ и сестара јој, и осећаше и сама да ии врећа што ии оставља, али ипакъ остане при намери, и поће самномъ за воћомъ.

Хука и тутњава изъ кратера бияше све већа. Ми зато опетъ наставимо путъ. Кадъ пакъ доћемо на стрмените низбрдице, гди валя обићи кратеръ, да се доће на едно едино место, одакле се лакше може сићи у кратеръ, (а то е одъ оне стране, одъ које леже затрпани Помпеи,) а я опетъ и последњи путъ покушамъ одвратити девојку одъ намере; али опетъ узалудъ. Вођа поће напредъ, а я се уватимъ за нѣговъ питањъ, а Енглескиња мени за аљиву. Тако доћемо на место оно башъ према оставшемъ друштву нашемъ. Ту седнемо да се мало одморимо. Вођа насъ единако опоминаше да идемо далъ, и као да већ изгуби и вољу, ићи съ нама. Я кажемъ девојци како е вођа у бризи што се ветаръ сваки часъ мени, па можемо страдати ако се противъ насъ окрене. Она опетъ непопусти, а толикимъ постојанствомъ напоследку побѣди и мене, те престанемъ више опомињати е, па почнемъ шаломъ храбрити е да се небои ништа. Да е то била друга која, зацело неби гледала на шалу, него би се препала одъ опасности, каква е нама предстојала. Но она не; она се башъ ни мало непромени ни у лицу. — Я е још напредъ спреимъ за сваки случај, ербо се у кратеру ништа нечуе, ма како човекъ човеку да виче и на уво. Колико самъ пре имао стра, садъ га оставимъ, ерѣ доће време да се мора ићи далъ. Јако се обрадуемъ што ћу видити позорѣ, ради кога идемъ, а ни далеко непослутиимъ несрећу, која ће се доцнѣе догодити.

Насъ двојца, я и вођа, узнемо девојку у среду, па увативши е еданъ за едну, а други за другу руку, сићемо доле. Изъ вреле а мрке землѣ одъ лаве покуля подъ нама усиянъ пепео, а ноге наше дубоко упадну, и уза сваки коракъ одклизамо на десетъ до двадесетъ кораца доле. На тај начинъ за тили часакъ сићемо на дно одъ кратера. Но овде наићемо на сасвимъ другичје појаве, кои изискую да човекъ нипошто неклоне духомъ, и да буде врло смотренъ и окретанъ, ако ће зло да непроће. Прва т. е. незгода, на коју наићемо, била е широка едина пукотина, преко које намъ е валяло прескочити још у трчаню на виже, ерѣ немамъ за што уватити се и зауставити; и да е пукотина била јошъ шира, сви трое би се у ню стрпоштали. Чудна другарица наша покаже ту први путъ да е одвећ одважна; а доцнѣе се јошъ већма осмели тако, да сама потражи опасностъ. Тутњава и хука била е тако велика, да мислишъ распашће се сва гора. Шта е битка, гди најжешће груваю највећи топови, — шта ли и највећа грмљавина спрамъ оне страоте! Човекъ ние у станю описати како е у тој пакленој бездни. Ватра надъ нама, ватра подъ нама, а ватра и свудъ око насъ! За чудо морасмо пазити да непаднемо у ватру. Одоздо буде јошъ већа врелина него ни одозго, и мали пламичци као оно блудећи оганъ падну гдишто на насъ. При томе изненада букне гдишто подъ нама широкъ пламенъ, те тако одвећ тешко идосмо далъ.

Непробавимо у кратеру можда ни по сата, а прва лава рекомъ потече управо къ нама. Ми скренемо на страну. Црвена као крв и текући као съ некимъ величествомъ, прокрчи она себи путъ према Отаяну, и са страовитомъ праскомъ разори све, што јој годъ буде на путу. Ми прићемо ближе жаркоме кориту нѣномъ, које

није башъ тако пространо, али е врло високо. Токъ њѣнъ билше тако споръ, да се свуда лако могосмо уклонити. Ко е видио како се лиу топови, тај може најболъ себи замислити како и лава тече. — Девойка приђе съ марамоу, да огори край еданъ у лави; али врелина, која иде изъ лаве, тако е яка, да съ места букне марама, а и девойка яко опече руку. Я бацимъ сребрнъ новацъ унутра, кои после вођа мой едва извади окованимъ штапомъ своимъ. Лава прионе за новацъ, и за тренутакъ отврдне, чимъ га вођа извади. Новацъ тај едино е, што имамъ за споменъ на путовањ по кратеру.

Затимъ пођемо далъ усредъ кратера. Уза сваки коракъ буде све већа туга. Найпосле дођемо на мали Везувъ. Билше савъ у ватри, и тако покривенъ текућомъ загаситосљиномъ лавомъ, да намъ се учини као да стубъ одъ пламена више њѣга иде изъ самогъ великогъ кратера. Тамо намъ буде тако топло, да намъ се све тѣло зажари и мислишь букнућемо и сами. Зато се одмакнемо далъ; но збогъ непрекидне и страховите грмљавине, одъ које сви заглунемо, помислимо да се вратимо. Особито я навалимъ да се вратимо; али девойка у еданпутъ ме повуче на другу страну, — незнамъ управо зашто, но по свој прилици да видимо како ова страна изгледа одъ друге стране. Нашъ вођа забезекне се одъ чуда што тако радимо, па донекле некрочи съ места, а затимъ поскочи съ комада на комадъ лаве олађене, и што већма може расшири руке на насъ да као брже бежимо натрагъ. Ми пакъ зато опетъ занесемо се око различити појава, које донде јошъ нисмо видели; а и онако буде ми криво на њѣга што насъ оставља да идемо сами; но съ друге стране то му толико и незамеримъ, мислећи да е плашљивъ. Но како ме велики ужасъ обузме, кадъ у еданпутъ докучимъ прави узрокъ што онъ тако ради. Лава намъ изненада пресече прелазакъ на ону страну, гди е онъ, текући право къ дувару одъ кратера, покрај кога горе башъ морамо проћи. Текъ садъ видимо да се никадъ нећемо моћи вратити, ако нестигнемо пре лаве на стрменити онај дуваръ. Обоје видимо опасност, па дркћући полетимо предъ лаву. Но текъ пристигнемо ту грдну ватрену реку, а окаменимо се одъ стра! — Оно очајаванъ да ми у еданпутъ велику снагу, па уземъ сиротицу у наруче, и поитамъ съ њомъ натрагъ, само да стигнемо до дувара оногъ одъ кратера. То ми испадне за рукомъ. Я покушамъ неколико стопа високо попети се по лави до дувара, па наиђемъ на едну пећину одъ сумпора, гди нисе тако врело, те спустимъ девойку и протремъ јој следе очи виномъ, кога самъ понео био у стаклу. Па пошто се она малко опетъ поврати, дамъ јој малко вина да пије, па онда е прикунемъ да се прибере и гледа како ћемо изићи живи. Но она клеће и помоли се Богу, па онда ме замоли да е оставимъ нева јој буде што Богъ да. „Немогу далъ“ рече, и покаже ми десну ногу. Препаднемъ се кадъ видимъ да јој е та нога сва опалъна. (свршиће се)

Свакомъ сво.

Подъ яворомъ, край потока, трава зелена,
Ту долази млада мома, бѣла румена:
„Да лѣпо ти јарко сунце подъ яворомъ ся,

Јошъ да ми е коло овде, играла би я!“
Яворъ с' вие и повия, вѣтрићъ лаори.
А поточићъ младој мома тио жубори:
Небрини се, млада мома, велимо ти сви,
Биће кола и сувише, нек' си жива ти!“

Подъ яворомъ, край потока, трава зелена,
Ту долази млада нева, скоро вѣрена:
„Да лѣпо ти јарко сунце подъ яворомъ ся,
Јошъ да ми е драгогъ овде, пѣвала би я!“
Явор с' вие и повия, вѣтрићъ лаори,
А поточићъ младој неви тио жубори:
„Небрини се, млада нево, велимо ти сви,
Биће пѣсме и сувише, нек' си жива ти!“

Подъ яворомъ, край потока, трава зелена,
Ту долази стара баба, баба згурена:
„Да лѣпо ти јарко сунце подъ яворомъ ся,
Да самъ сада, кѣ некада, царовала б' я!“
Яворъ с' люля изъ корена, оће да пане,
Вѣтаръ дува ко помаманъ, неће да стане;
Потокъ шушти и протиче, ништа невели,
Већъ оставља стару баку нек' се не жели.

I. И.

Мале Приче.

Кадъ е Еразмъ изъ Ротердама у Француску дошао, пријави се краљу Францу I. едномъ загонеткомъ. Она е гласила: „Његовомъ величеству жели еданъ странацъ представљити бити, кои изъ оне земљ долази, која е нижа одъ воде, и гди жители своју матеръ сагоревају“. Таково пријављити, кое оштоумие оногъ времена карактеризира, побуди у краљу любопитство. Онъ заповеди да му се странацъ представи. Врло зачуђенъ позна у њму славногъ Еразма, и прво питањ било е да се загонетка разреши. — „Мое е извѣстие сасвимъ на истини основано“, одговори Еразмъ. „Холандија би јошъ одавна одъ високогъ мора прогутана била, да се тамо нису јакѣ насипи грднимъ трошковима подигли. Холандези горе скоро само тресетъ, кои се изъ земљ вади, а ова е наша обшта мати.“

— Анакреонъ добије едномъ одъ хунскогъ княза Поликрата на поклонъ 3.000 дуката, али почемъ га овај поклонъ тако узнемири, да е едва и спавати могао, то јошъ сутраданъ поврати поклонъ.

— У Панами, врло бреговитой а слабо населеној земљи у Южной Америки на мексиканскомъ заливу, налази се шкодљива, а често животу човечијемъ и опасна бува, која се зове „нигуа“. По већој се части налази у песку или пращини, и прилепи се за ноге човечије, и непримѣтно се у кожу човечију укопа безъ особитогъ бола. Човекъ текъ доцније осети као сврабъ, и у кожи неку црну точку примѣти. Садъ е текъ време, да се досадни гостъ вешто напољ извади. Ово се насѣкомом угиѣди у табанъ, а чешће и међу нокте одъ палца, и ту као неку кесу одъ јакѣ начини, која све већма съ числомъ жителя расти и не редко яко запаленъ проузрокуе, кое ако се скоро лекарска помоћ неупотреби, у ватру пређе, и баръ пропасть тогъ уда за собомъ повлачи. Збогъ тога се мора ова кеса пуна јакѣ, која е подобна ђићуви каквој, врло предосторожно врломъ игле изъ меса чи-

стити, да неби ни едно у рани заостало, како се неби болујући новой опасности излагао. Французъ Фирманъ приповеда: да е еданъ изъ Западне Индије у Француску враћајући се капуцињъ, и немислећи на ову тако опасну животину, сваку помоћ противъ исте пренебрегао, па у намери да е лекарима свогъ отечества на испитиванъ однесе, остави на миру ову рану на ноzi. Докъ е дошао у Француску, ова се опасна ђинђува у еданъ тако велики и позлеђени чиръ преобратила, да е сиромѧ за награду свое ревности, што е лекарству новъ еданъ предметъ дати хтео, ногу изгубити морао, само да би се одъ смрти избавио.

Ђ. М. П.

Стецишта су отворена:

При Суду Гургусовачкомъ надъ мас. почив. Стојана Деспотовића до 17. Априла.

При Суду Пожаревачкомъ надъ масомъ поч. Панте Стоићевића до 27. Априла.

При Суду Чачанскомъ надъ мас. поч. Стевана Раића изъ Кукића до 22. Априла. — Надъ масомъ поч. Перише Ракића изъ Ойковице у Тудској до 26. Априла. — Надъ масомъ Станоя Ковачевића изъ Драгосиљца до 17. Априла.

При Суду Крагуевачкомъ надъ мас. поч. Илије Новаковића изъ Кнића до 10. Мая.

При Суду Ваљевскомъ надъ мас. поч. Симе Н. изъ Турске до 17. Априла

При Суду Подринскомъ надъ мас. почив. Вука на слѣдника масе поч. Неделька Симића изъ Трбушнице до 12. Априла.

Судъ Ягодински позива све оне кои што изъ масе убице Мите Улкалера тражити имаю да му се до 1. Априла яве.

Продаваће се:

Началн. Окр. Подринскогъ продаваће добра Янка Дикановића изъ Милине 12. 13. и 14. Априла.

Началн. Окр. Смедеревскогъ продаваће добра Радошава Тимотијевића изъ С. Апибеговца 1. 2. и 3. Мая.

Началн. Окр. Подринск. продаваће добра Трифуна Ђрића изъ Милина 11. 12. и 13. Априла.

Началн. Окр. Рудничк. продаваће добра Николе Миљивевића 11. 12. и 13. Априла.

Началнич. Окр. Крајинскогъ продаваће добра масе презадуженогъ Лазара С. Мокраньца 15. 16. и 17. Апри.

Началн. Окр. Подринск. продаваће добра Миће Пурића изъ Д. Добрића 17. 18. и 19. Априла.

Умољавоу се сви гг. Пренумеранти да непремѣно са првимъ делижанцомъ пошало предплату баремъ за ова прошла три месеца. А тако исто и они нека изволе што пре послати, кои имаю за прошлу годину давати.

О Г Л А С Н.

Подписани дошавши ово дана изъ Беча и Брина, снабдѣо е своју трговину свакостручнимъ израђенимъ альпинама летњимъ како за одрасте, тако и за децу, осимъ тога има у изобилију разни најнови и најизредни штофова за летњ альпине, и у станю е сваку наручбину што само брже може бити свршити. Цена е према саданѣмъ станю врло умерена.

У Беогр. 27. Марта 1857.

ТОМА СТОЈАНОВИЋЪ
шнајдеръ кодъ „Паризца.“

(1—3) Долеподписани објављуемъ како почитаемомъ оварошскомъ публику тако и окреснимъ трговцима, меанцијма и кафецијма, да имадемъ различита пића како на мало тако и на много на продаю и то умереномъ ценомъ, а къ томе радъ самъ и дућанъ са ликерцискомъ радњомъ савимъ предати, ко би имао вољу шта

купити или одъ едика или одъ пића или и дућанъ са едикомъ у колико му е потреба и у колико се погодимо за готове новце или на почекъ са добримъ емцима нека се изволи притажателю на Стамбол-капи у кући г. Јосифа З. Ресавца подъ фирмомъ „златногъ Слона“ погодбе ради пријавити
У Београду 26. Марта 1857.

Михаилъ Николићъ
ликерција.

(1—3) У новой кући г. Игњата Станимировића професора Права има три дућана са спореднимъ собицама одъ идућегъ ђурђевадна подъ кирию. Ко жели узети, нека се пријави у истой кући, гди ће се о свему што жели буде извѣстити.

(2—3) Кућу мою на Врачару, близу воене школе са баштомъ, воћемъ и лозама засађеномъ, даемъ подъ кирию одъ ђурђева дна, за едну годину, или за више времена; а и продаемъ е.
У Београду 20. Марта 1857.

Сима Весовићъ
Предсѣдатель Суда, ванредно Гл. Контр. причисљни.

ПРОДАЈА ВИНА

Долеподписани има врло добра бела и црна карловачка вина а тако исто и добра винска сирѣта по умереној цени на продаю. Ко жели узети нека изволи јавити ми се. (2—3)

Јованъ Павловићъ,
у кући г. Косте Антуле
на малој пияци.

ШАВЛЕ БАШКАЛОНЪ.

у кући својой на пияци издае савѣ горњи спратъ, заедно са особитимъ мутвакомъ, трапезариомъ, шпайзомъ, шталомъ за 4 коња и врли пространомъ отлуканомъ, шупомъ за више кола, шупомъ за дрва и особитимъ подрумомъ одъ идућегъ ђурђева дна подъ кирию. (2—3)

(2—3) Подписани донео е данасъ врло добра црна крајинскогъ вина и бермета, такође белогъ и шилерастогъ ключкогъ вина, и манѣ одъ едногъ акова неће давати, — ко жели узети нека ми се јави у Бачванина кафани; кое ђу по умѣреној цени дати.

Атанасиј П. Миовићъ